

talt, at det efter deres Mening ikke vilde medføre særdeles store Vanskeligheder at foretage en saadan Fordeling, stille Forslag i Genhold hertil, da at fremkomme med min Critik over disse, idet jeg troer, at denne Critik vil være fuldkommen saa begrundet som den, der er bleven Lovforslaget tilbeel. Den Opgave, som er stillet i § 5 af Loven af 10de Marts 1861, er efter min Anskuelse af dem, som kun kunne overhugges, men Knuden kan ikke løses, selve Bestemmelsen kan ikke ophøves. Jeg troer ikke, at det vil være muligt hverken ved den her omtalte Zoneinddeling eller ved et vilkaarligt Skjøn over hver enkelt Plads og hver enkelt Egns Nytte af Jernbanen at komme til et Resultat, som endog tilnærmelsesviis er saa billigt som det, man kommer til ved at overhugge Knuden, ved at betragte Udgiften som en Byrde, der paaligger den hele samlede Provinds. Jeg skal endnu med Hensyn hertil tilføje, at jeg, førend jeg udtalte en saadan Formening, har gjort Forsøg paa at løse denne Opgave, som ærede Medlemmer ansee for at være forholdsviis let. Det er efter forgjæves at have anstrængt mig i denne Retning, at jeg er kommen til det Resultat, at vil man overhovedet fuldbyrde Tilbagebetalingen til Statskassen, er den eneste Vei den, at man betragter denne. Sag som et almindeligt Provindsanliggende uden smaalig Hensyntagen til, om denne eller hiin Plads har Fordeel deraf, og i hvilket Forhold de Pladser, som have Fordeel deraf, nyde Jernbanens Goder. — Der er anket over, at jeg har foreslaaet Hartkornet som væsentlig Værer af Udgiften. Jeg troer ikke, at jeg har givet nogenformodt Anledning til at formode, at jeg skulde have særlig Forhærlighed for at lægge nye Byrder paa Hartkornet. Ivertimod er det min Mening, at flere af de Forslag, som ere fremkomne fra min Side, ganske bestemt tyde paa det Modsatte. Der er for mig en ganske særlig Grund til i dette Lovudkast at foreslaae Hartkornet som væsentlig Værer af Udgiften, og det er den, at det nærmest er de faste Eiendomme, som have den vedvarende Fordeel af Jernbanerne. Dersom man overeensstemmende med enkelte Medlemmers Udtalelser vilde fordele Udgifterne f. Ex. paa Formue og Leilighed eller paa Indkomsten, altsaa

paa, hvad jeg maatte i Modsetning til Eiendom kunde falde Brug, er det for mig idetmindste ganske klart, at man umulig kan komme til at forlange, at de, der tilfældigviis ere Brugere i paagældende Egn netop i de 5 Aar, som ligge efter denne Lovs Emanation, skulde bære denne Udgift; dette vilde være i allerhøjeste Grad vilkaarligt og uretfærdigt. Dersom man derimod gennem Hartkornet lægger Byrden paa Eiendom, saa forspinder denne Uretfærdighed. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at i Genhold til Lovudkastet vil det for Egnens Vedkommende være dem, der opholde sig i Egn og som have drevet Næringsbrug der i de første 5 Aar efter Banens Aabning, der vilde komme til at bære Udgiften; thi som bekendt har Banen allerede været aaben et Par Aar. I Skotland derimod vilde de, der nu tilfældigviis opholde sig der og drive Næringsbrug i visse Egne af Landet der, komme til at bære Expropriationsudgifterne førend Banen kommer, og muligviis vilde mange af dem være flyttede bort, naar Banen kommer istand. Det forekommer mig nu, at dersom man vil forlange et særligt Tilskud til Jernbaneanlægene fra de Egne, igennem hvilke Banerne gaae, maa man nødvendigviis forlange et Tilskud af, hvad der i disse Egne er fast, derimod ikke af, hvad der i dem er løst og flygtigt, hvad der tilfældigviis er tilstede i de enkelte Aar, i hvilke Opkrævningen finder Sted. At mange Næringsbrug have ligesaa store Fordele af Jernbaneanlægene som Landbruget, har jeg erkjendt i selve Motiverne til Lovudkastet, men disse andre Næringsbrug have ikke den samme Charakter, have ikke den samme Fasthed, ere ikke paa samme Maade bundne til Stedet som netop Landbruget. Dette er Grunden, mine Herrer, hvorfor jeg har foreslaaet Hartkornet som Værer af denne Udgift. Jeg kunde forstaae, at dersom Loven af 10de Marts 1861 havde betinget, at de Egne, som nærmest havde Fordeel af Jernbaneanlægene, skulde, indtil Banedriften forrentede den Capital, Staten havde anbragt i dem, bære det hele eller en Deel af Understudet, man da vilde Aar efter Aar fordele Tilskudet paa de netop til denne Tid i disse Egne tilstedeværende Næringsbrugere, altsaa paa Formue og Leilighed; men derom er her aldeles